

Kader voor toetsing tolkvaardigheid en tolkattitude

De Raad voor Rechtsbijstand,

Namens de minister van Justitie en Veiligheid,

Gelet op:

- de artikelen 2, 3 en 4 van de Wet beëdigde tolken en vertalers (Stb. 2007, 375, hierna: Wbtv);
- artikel 8 van het Besluit beëdigde tolken en vertalers (Stb....);
- artikel 3, tweede lid, onder d en artikel 4, tweede lid, onder d, van het Besluit inschrijving Rbtv (Stcrt....);
- de Regeling van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 13 januari 2011, nr. 5682657/11, tot wijziging van de Regeling houdende aanwijzing tot bewerker en verlening van mandaat en machtiging van de Minister van Justitie aan de raad voor de rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch betreffende het register beëdigde tolken en vertalers, (Stcrt. 19 januari 2011, nr. 1030);

Stelt het hiernavolgende kader voor toetsen ter vaststelling van de voor inschrijving in het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv) vereiste tolkvaardigheid en tolkattitude vast

Definities

Artikel 1

- a. Aanbieder van tolkvaardigheidstoets: de organisatie die een tolkvaardigheidstoets aanbiedt waarvan door de Raad is vastgesteld dat de toets aan dit kader voldoet;
- b. Beoordelingsraster: matrix met prestatieniveaus per beoordelingscriterium;
- c. ERK: Europees Referentiekader voor de Talen;
- d. Kandidaat: degene die een tolkvaardigheidstoets wil afleggen;
- e. Raad: de Raad voor Rechtsbijstand;
- f. Rbtv: Register voor beëdigde tolken en vertalers;
- g. Toetscommissie: de commissie die de tolkvaardigheidstoets afneemt, vaststelt of de prestatie van de kandidaat voldoende of onvoldoende is en formeel de toetsuitslagen vaststelt;
- h. Toetsresultaat: resultaat van de afgelegde tolkvaardigheidstoets;
- i. Tolkvaardigheidstoets: de toets, waarbij getoetst wordt of de kandidaat voldoet aan de competenties tolkvaardigheid en tolkattitude, corresponderend met de niveaus voor inschrijving in het Rbtv. Deze toets voldoet aan dit kader;
- j. Toetstaal: de taal waar vanuit en waarnaartoe getolkt wordt om zodoende de tolkvaardigheid en tolkattitude te kunnen toetsen.

Algemene eisen tolkvaardigheidstoetsen

Artikel 2

De toets wordt taal overstijgend aangeboden, corresponderend met de niveaus voor inschrijving in het Rbtv, en dient zo te zijn ingericht dat is vast te stellen dat de kandidaat:

- beschikt over het vermogen om een boodschap mondeling, duidelijk, getrouw en ongekleurd over te brengen, met behoud van nuances, idioom en taalregister en rekening houdend met mogelijke cultuurverschillen, indien gesprekspartners die elkaars taal niet zouden verstaan, toch goed en doeltreffend met elkaar zouden kunnen communiceren;
- in staat is de boodschap goed te begrijpen en correct en nauwkeurig over te brengen naar de andere gesprekspartner, met inachtneming van de grammaticale, lexicale, terminologische en culturele conventies van het taalniveau behorend bij de betreffende tolkvaardigheidstoets;
- zich integer en onpartijdig opstelt, beleefd reageert en naar de te vertolken personen vertrouwen en neutraliteit uitstraalt.

Artikel 3

1. De toets bestaat uit de volgende verplichte onderdelen:

Onderdeel	Tijdsduur	
	Minimaal	Maximaal
1 Consecutief tolken (taal overstijgende reproductie)	3 minuten	4 minuten
2 Vertaling à vue (taal overstijgende herformulering van de geschreven boodschap)	240 woorden	260 woorden
3 Gesprekstolken	25 minuten	30 minuten

2. De toets wordt opgenomen en vastgelegd op een geluidsdrager.

Artikel 4

1. De prestaties van de kandidaat worden getoetst op:

- Getrouwheid: De kandidaat is in staat om de bijdragen van de gesprekspartners correct en volledig weer te geven. Op detailniveau komen afwijkingen van de getrouwheid voor, maar deze doen geen afbreuk aan de elementaire doelen van de communicatie. Zo nodig maakt de kandidaat door reparatie en navragen duidelijk dat hij in staat is zichzelf te monitoren.
- Stemgebruik: De kandidaat is goed verstaanbaar, past toon, taalgebruik en intonatie aan de situatie aan.
- Tolkhouding: De kandidaat stelt zich professioneel op. De kandidaat bewaakt adequaat de grenzen van zijn rol als tolk. Hij stelt zich neutraal op. Er is geen aanleiding om aan zijn integriteit te twijfelen. Waar nodig koppelt de kandidaat terug. Hij past zich aan de situatie aan, geeft geen eigen commentaar, bemoeit zich niet inhoudelijk met het gesprek en zorgt ervoor dat partijen elkaars uitingen eensluidend interpreteren.

2. De beoordeling vindt plaats op grond van het beoordelingsraster. Hierin zijn de indicatoren opgenomen, die genoemde prestaties kunnen beoordelen. Het beoordelingsraster duidt aan wat een voldoende of onvoldoende prestatie behelst.

Artikel 5

1. Het resultaat van de toets is 'geslaagd' of 'niet geslaagd'.
2. De kandidaat moet op alle beoordelingsfacetten het predicaat 'voldoende' scoren om voor de toets te slagen. Bij een onvoldoende op een of meerdere onderdelen van de toets wordt gemotiveerd waarom de kandidaat niet geslaagd is.

Het toetsmateriaal

Artikel 6

1. Het toetsmateriaal van de toets sluit aan bij het B2-niveau of C1-niveau van het ERK, afhankelijk van het niveau waarop de kandidaat wil toetreden in het Rbtv.
2. Ieder toetsonderdeel heeft een ander onderwerp.
3. Het toetsmateriaal voldoet aan de volgende voorwaarden:

Onderdeel	Toetsmateriaal
1 Consecutief tolken (taal overstijgende reproductie)	Toespraak ¹ : <ol style="list-style-type: none"> i. Een <u>uitgeschreven toespraak</u> van minimaal 360 woorden; ii. Het onderwerp van de tekst is verbonden aan een actueel of cultureel onderwerp uit het land/regio waar de taal gesproken wordt; iii. De toespraak is logisch opgebouwd/heeft een goede structuur en bevat geen tangconstructies; iv. De toespraak bevat minstens 5 specifieke termen gerelateerd aan het onderwerp.
2 Vertaling à vue (taal overstijgende herformulering van de geschreven boodschap)	Tekst: <ol style="list-style-type: none"> i. Een <u>uitgeschreven informatieve tekst</u> ²van minimaal 240 woorden; ii. Het onderwerp van de tekst is verbonden aan een actueel of cultureel onderwerp uit het land/regio waar de taal gesproken wordt; iii. De tekst is logisch opgebouwd/heeft een goede structuur en bevat geen tangconstructies; iv. De tekst bevat minstens 5 specifieke termen gerelateerd aan het onderwerp.
3 Gesprekstolken	Rollenspel: <ol style="list-style-type: none"> i. Het rollenspel vindt plaats op basis van <u>een uitgeschreven script</u>³ van minimaal 1000 woorden; ii. De tolk wordt drie keer geconfronteerd met een 'inbreuk op zijn gedragscode'; iii. Het rollenspel bevat minstens 20 specifieke termen gerelateerd aan het onderwerp;

¹ Tekst van de toespraak moet aansluiten bij taalvaardigheidsniveau B2, respectievelijk bij taalvaardigheidsniveau C1.

² De tekst moet aansluiten bij taalvaardigheidsniveau B2, respectievelijk bij het taalvaardigheidsniveau C1

³ De inhoud van het script moet aansluiten bij het taalvaardigheidsniveau B2, respectievelijk bij het taalvaardigheidsniveau C1

		iv. Het rollenspel bevat minstens 3 idiomatische uitdrukkingen;
		v. Het rollenspel bevat minstens 1 afkorting.

De toetscommissie

Artikel 7

1. De toetscommissie neemt de toets af, stelt formeel de uitslagen vast en ziet toe op de kwaliteit van de toetsing.
2. De toetscommissie bestaat uit minimaal twee leden, waarvan één voorzitter.
3. Aan de toetscommissie worden de volgende eisen gesteld:
  - allen beschikken over minimaal hbo- werk- en denkniveau;
  - allen beheersen die toets taal op tenminste C1-niveau van het ERK;
  - affiniteit met tolken;
  - allen hebben ervaring met en zijn getraind in het afnemen en beoordelen van toetsen ter vaststelling van tolkvaardigheid en tolkattitude;
  - de voorzitter heeft een tolkopleiding op tenminste bachelorniveau van tenminste drie jaar succesvol afgerond.

Artikel 8

1. Een aanbieder dient de Raad schriftelijk te verzoeken om de toets ter vaststelling van tolkvaardigheid en tolkattitude die zij wil aanbieden, te erkennen.
2. De Raad stemt in met de toets indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. de toets en de toetscommissie voldoen aan de eisen gesteld in dit toetskader;
  - b. de toetsing en beoordeling vindt plaats met toepassing van het beoordelingsraster;
  - c. de kwaliteit van de toetsers en garantie van de kwaliteit en uniformiteit van de toetsen is gewaarborgd;
  - d. de inhoud en het niveau van het toetsmateriaal is onafhankelijk vastgesteld, overeenkomstig taalvaardigheidsniveau B2, respectievelijk C1 van het ERK;
3. Om de kwaliteit van de toetsen te waarborgen kan de Raad jaarlijks audits uitvoeren, waarbij toetsmaterialen kunnen worden beoordeeld aan de hand van de hierboven genoemde voorwaarden

Slotbepalingen

Artikel 9

Dit besluit wordt aangehaald als kader voor toetsing tolkvaardigheid en tolkattitude en treedt na publicatie (op de website www.bureauwbtv.nl) **in werking op ....**

Utrecht

J.H. Gerritsen

Algemeen directeur / Bestuur